

Prou d'imposts cap a Madrid

fent país

balança fiscal i finançament autonòmic
a les illes balears

1. Topics • realitats?

Ben segur que qualque vegada has sentit alguna d'aquestes afirmacions...

“La inversió estatal a les Illes Balears és la menor de l'Estat”

“Pagam molt i rebem poc”

“Els serveis públics de les Illes Balears són tercermundistes”

“L'estat espanyol sotmet les Illes Balears a una vertadera espoliació fiscal”

“La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té un pressupost ridícul, un finançament insuficient”

“El dèficit fiscal de les Illes Balears perjudica els ciutadans”

Però tot això, ¿són tòpics, o són realitats? ¿Es tracta d'afirmacions demagògiques per justificar determinats plantejaments polítics, o realment és així?

EI PSM-ENTESA NACIONALISTA ve denunciant des de fa anys que, lluny de ser una exageració, aquesta és la trista realitat. Les Illes Balears són tractades injustament per l'estat espanyol, el qual aprofita la riquesa que es genera a les nostres Illes per incrementar les arques de l'estat, i ens nega sistemàticament les inversions que necessitam i un finançament dels serveis públics proporcionats a l'esforç fiscal dels ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears.

A l'informe que presentam a continuació et demostrarem, amb dades i xifres concretes, que aquesta injustícia, en lloc d'anar-se corregint, cada vegada va a pitjor. Et presentarem la situació actual, i les solucions que proposa el PSM-ENTESA NACIONALISTA per arribar a aconseguir un tractament just per part de l'estat.

2. Què és la balança

**En els estats democràtics,
les Administracions Públiques obtenen el
seu finançament a través dels impostos que
paguen els ciutadans.**

**Els ciutadans de l'estat espanyol pagam dos
tipus d'impostos:**

**...els IMPOSTOS
DIRECTES...**

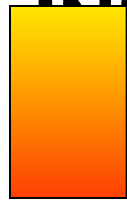
**L'Impost sobre la Renda (IRPF, que
grava
sobretot els ingressos salarials)**

**L'Impost de
societats**

... i els **IMPOSTOS**

INDIRECTES...

**l'impost sobre el valor afegit
(IVA)**

**i els impostos sobre determinats
consums**

carburants

begudes alcohòliques

tabac

... I ALTRES

Aleshores, l'estat, amb els doblers
recaptats, organitza les **INVERSIONS**
i paga els **SERVEIS PÚBLICS** per
als ciutadans.

L'estat distribueix aquestes **DESPESES**
entre tot el territori de l'estat, de la
següent manera:

DISTRIBUCIÓ DE LES DESPESES:

**Inversions estatals anuals
(Pressupostos Generals)**

**Manteniment dels serveis no transferits
a les Comunitats Autònomes (Justícia,
Ordre Públic, Sanitat, etc.)**

**Finançament Autonòmic (Participació en
els ingressos de l'estat i Fons de
Compensació Interterritorial)**

**Participació en els Fons Europeus (Fons
Estructurals i Fons de Cohesió)**

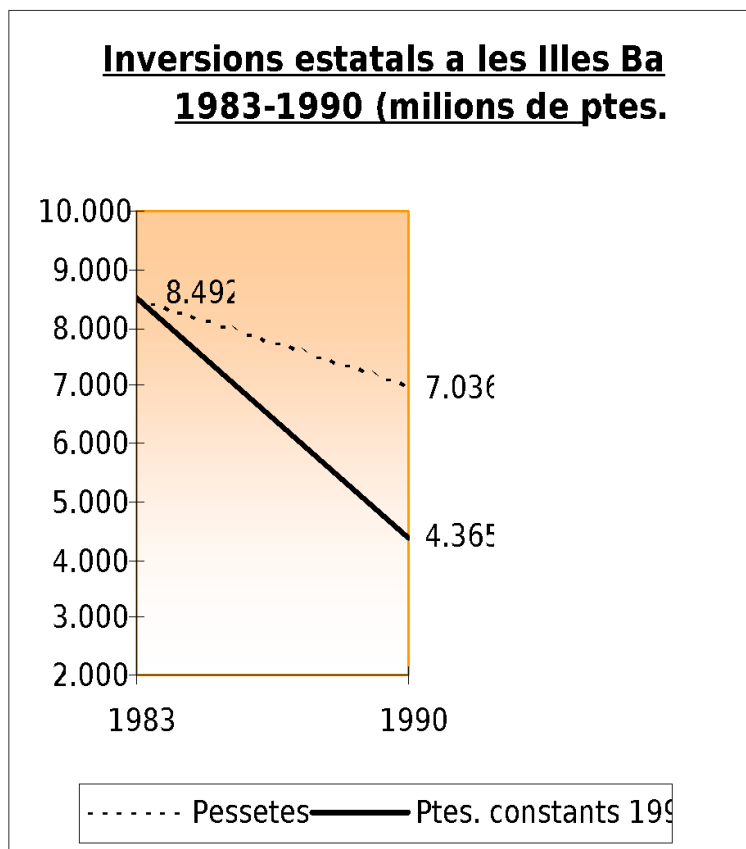
La BALANÇA FISCAL és la DIFERÈNCIA entre els impostos que PAGAM els ciutadans d'una determinada Comunitat Autònoma, i la DESPESES PÚBLICA de l'estat en aquesta mateixa Comunitat.

**Així, si una Comunitat Autònoma
PAGA MÉS d'allò que REP,
tindrem una BALANÇA FISCAL
NEGATIVA. Al contrari, si una
Comunitat Autònoma rep en
serveis MÉS d'allò que PAGA,
tindrem una balança fiscal
POSITIVA.**

**Així, idò, ens demanam: la balança fiscal de
les ILLES BALEARS,
és POSITIVA o NEGATIVA?**

**D'ençà que es tenen dades
estadístiques sobre aquest tema, la
balança fiscal de les Illes Balears és
NEGATIVA. És a dir, les Balears
tenim un DÈFICIT FISCAL, ja que
pagam més del que rebem per part
de l'estat espanyol.**

Es tracta, en efecte, d'un problema històric. Durant la dècada del PSOE al govern de l'estat, les inversions públiques a les Illes Balears van caure en picat:

**...I d'ençà que
a Madrid
governa el PP,
el dèficit no ha
fet més que
empitjorar.**

Entre els mesos de febrer de 2000 i maig de 2001, s'han realitzat els treballs de la "Comissió de la Balança Fiscal de les Illes Balears amb l'Estat Espanyol" al Parlament de les Illes Balears.

Les aportacions de nombrosos experts a aquesta Comissió han permès constatar la gravetat de la situació actual: les Illes Balears són la Comunitat Autònoma amb la balança fiscal més negativa de tot l'Estat.

S'ha calculat que el dèficit de les Illes Balears amb l'Estat Espanyol de l'any 1998 (últim del qual tenim totes les xifres) pot haver superat l'escandalosa xifra de...

250.000 MILIONS DE PESSETES

que correspondrien a un dèficit de...

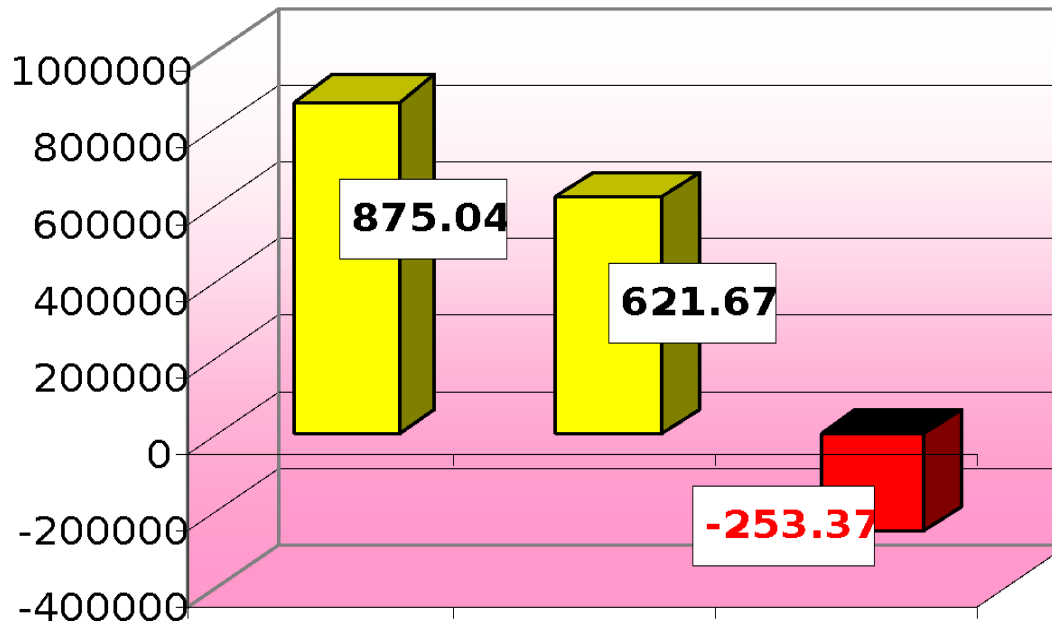
-340.000 PESSETES PER HABITANT

BALANÇA FISCAL 1998

(milions de pta.; inclou cotitzacions a la Seguretat Social)

Recaptació total d'impostos, per part de l'estat, a les Illes Balears

Despeses i inversions de l'estat a les Illes Balears

Dèficit fiscal de les Illes Balears

EI PSM-ENTESA NACIONALISTA no demana que les Illes Balears tinguin SUPERÀVIT FISCAL. Com que som una Comunitat Autònoma amb un elevat PIB, consideram just que es pagui en proporció a aquest desenvolupament, i per tant acceptam que una part dels impostos dels ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears es destini als territoris més desafavorits de l'estat.

Però és INJUST que el Govern de Madrid i els partits centralistes utilitzin el principi de la SOLIDARITAT INTER-TERRITORIAL de forma demagògica i enganyosa, per intentar justificar l'autèntica ESPOLIACIÓ FISCAL, per excusar la MANCA D'INVERSIONS, per condemnar les Illes Balears al PITJOR FINANÇAMENT dels serveis públics de l'estat, i per OFEGAR LES INSTITUCIONS AUTONÒMIQUES I ELS AJUNTAMENTS balears amb un finançament absolutament ridícul.

**De quina manera el DÉFICIT
FISCAL afecta els ciutadans i
ciutadanes de les Illes Balears?
Com notam els seus efectes?**

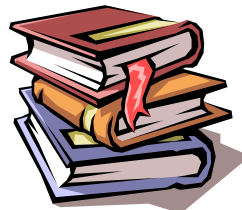
3. Es números canten

A continuació analitzarem amb més detall les conseqüències que provoca l'excés de dèficit fiscal que pateixen les Illes Balears. Hem escollit tres àmbits en què la manca d'inversions i de finançament provoca uns perjudicis més greus als ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears:

TRANSPORTS

EDUCACIÓ

+ SANITAT

Comencem parlant de les inversions de l'estat en carreteres. A l'Anuari Estadístic de 1999 del Ministeri de Foment, trobam que durant el bienni 1998-1999 la inversió mitjana al conjunt de l'estat va ser de...

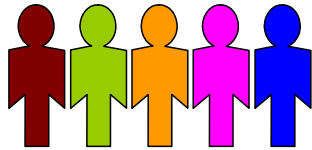
2,06 milions de pts.
per kilòmetre de carretera

Mentre que a les Illes Balears va ser de...

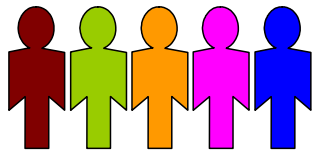
1,29 milions de pts.
per kilòmetre de carretera

Si la referència que prenem és la inversió per capita, ens trobam que durant el bienni 1998-1999 la inversió mitjana per al conjunt de l'estat va ser de...

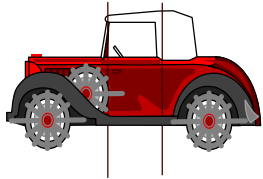
16,64 milions de pts.
per cada 1000 habitants

Mentre que a les Illes Balears, va ser de...

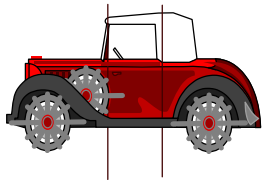
7,27 milions de pts.
per cada 1000 habitants

El desequilibri és encara més dramàtic si miram la proporció de les inversions sobre la quantitat de cotxes que circulen per les carreteres. Així, la mitjana estatal és de...

**61,4 milions de pts. per cada
1000 vehicles matriculats**

Mentre que a les Illes Balears, va ser de...

**17,9 milions de pts. per cada
1000 vehicles matriculats**

**I en el futur, les coses encara poden
anar pitjor. Els ministres Matas i
Álvarez Cascos han amenajat el
Govern de les Illes Balears amb no
pagar els 57.000 milions de pessetes
del Conveni de Carreteres si
renunciam a construir les autopistes
que programà el govern del PP. Per
fer altres tipus de carreteres, diuen,
no donaran ni cinc.**

Mirem ara què passa amb les inversions ferroviàries.

Durant els anys 1998 i 1999 (recordem que a les Illes Balears encara governava el PP), vam rebre aquestes inversions de l'estat per al tren de Mallorca:

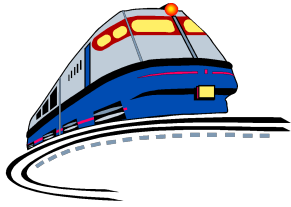

1998: 564 milions de pts.

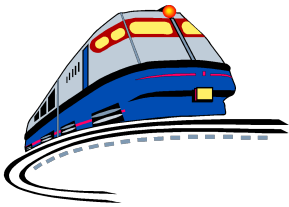
1999: 1.997 milions de pts.

L'any 2000, el Ministeri de Foment aprova el Pla estatal d'inversions ferroviàries per al període 2000-2007, quantificat en...

6,8 bilions de pessetes

Sols per a l'any 2001, el Ministeri ha aprovat unes inversions per valor de...

500 mil milions de pessetes

**D'aquest mig bilió de pessetes,
quina quantitat ha destinat l'
estat a les Illes Balears l'any
2001?**

**...50 milions de
pts.!**

**...I anam a pitjor: els pressupos-
tos generals de l'estat per a l'
any 2002 preveuen una inversió
de tan sols...**

**...18 milions de
pts.!**

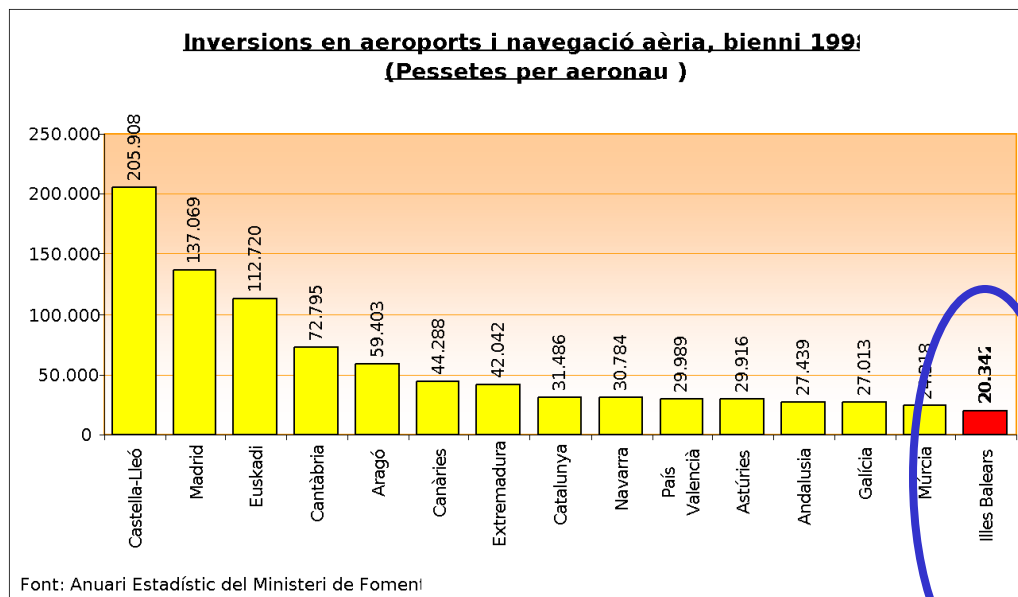
Aquesta ridícula quantitat, que representa el 0,00000001% de les inversions al conjunt de l'estat, va destinada a "estudis"...

I mentrestant, el Ministeri de Foment ha deixat sense resposta la demanda d' inversions del Govern de les Illes Balears per afrontar la construcció dels nous trajectes: Sa Pobla-Alcúdia, Inca-Manacor, Palma-UIB i Palma-Aeroport.

I observem ara la informació sobre les inversions en transport aeri.

Segons els experts, un dels criteris més objectius per comparar les inversions és la seva proporció en relació al trànsit aeri. És a dir, que hem de prendre com a referència la inversió per aeronau.

Vegem, idò, en quina situació ens trobam a les Illes Balears...

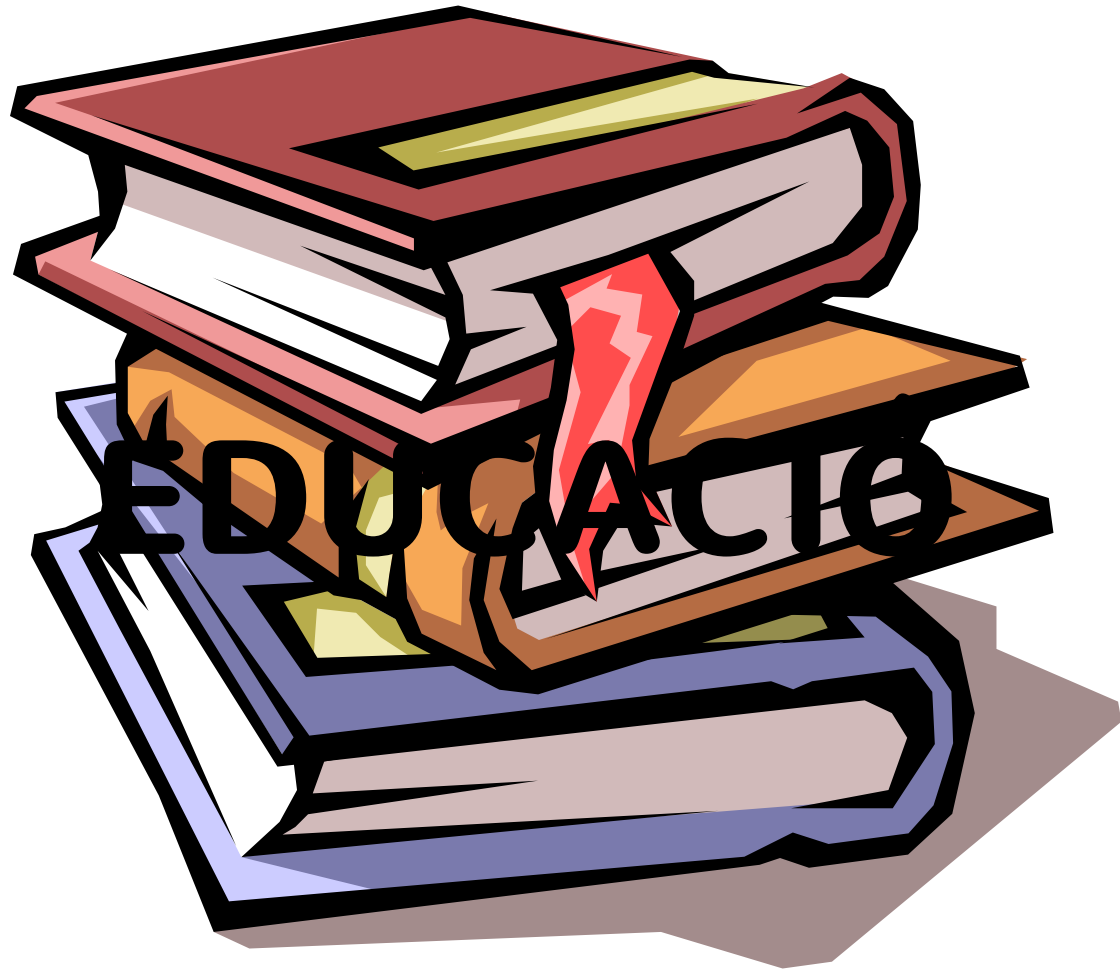

Com sempre, les Illes Balears som els darrers de la cua, amb una inversió per aeronau **38.351 ptes.** inferior a la mitjana estatal.

I davant les conseqüències de l'actual crisi internacional sobre el transport aeri a les Illes Balears (encariment dels bitllets), el Govern espanyol ha actuat com sempre: s'ha negat a declarar els vols entre illes com a servei públic, cosa que perjudica especialment els habitants de Menorca, Eivissa i Formentera.

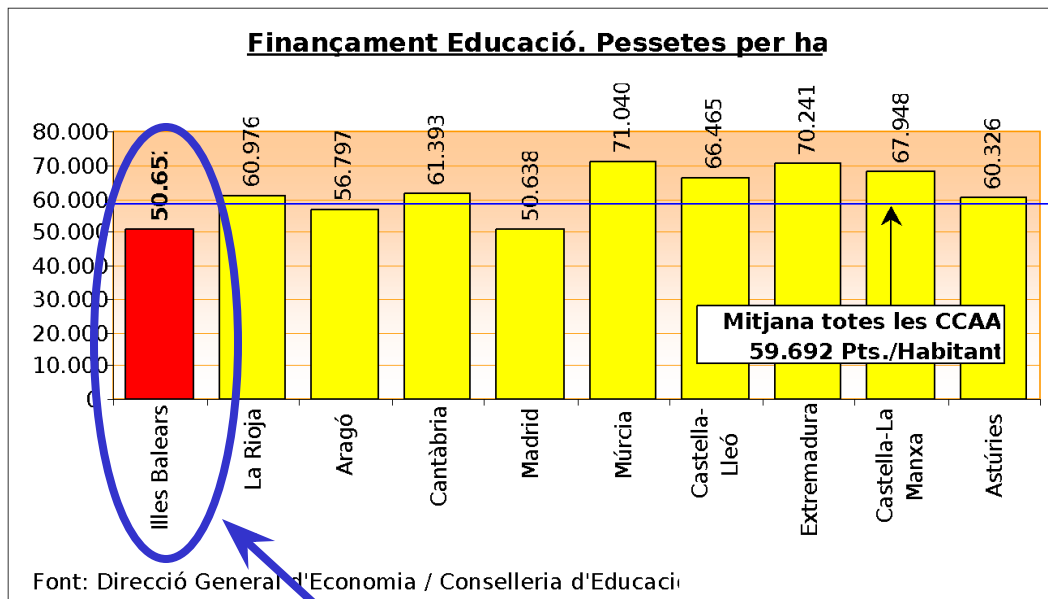
EI PSM-ENTESA NACIONALISTA no demana l'ampliació dels aeroports de les Illes Balears. No volem ni més pistes, ni més edificis faraònics. El que exigim és la implicació de l'Estat en l'ajut econòmic per abaratir els viatges aeris dels residents, ja que l'avió és per als illencs el principal mitjà de transport amb l'exterior. Al mateix temps, apostam per la inversió en la formació professional aeronàutica per contribuir a la diversificació econòmica de les nostres Illes.

El recent traspàs de les competències d' Educació al Govern de les Illes Balears va venir envoltat de la polèmica sobre la INSUFICIENT DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA. El Govern de l'Estat va xifrar en 40.343 milions de ptes. la quantitat necessària per al finançament de l'ensenyament no universitari. Paral·lelament, va transferir aquesta mateixa competència a altres 9 Comunitats Autònomes.

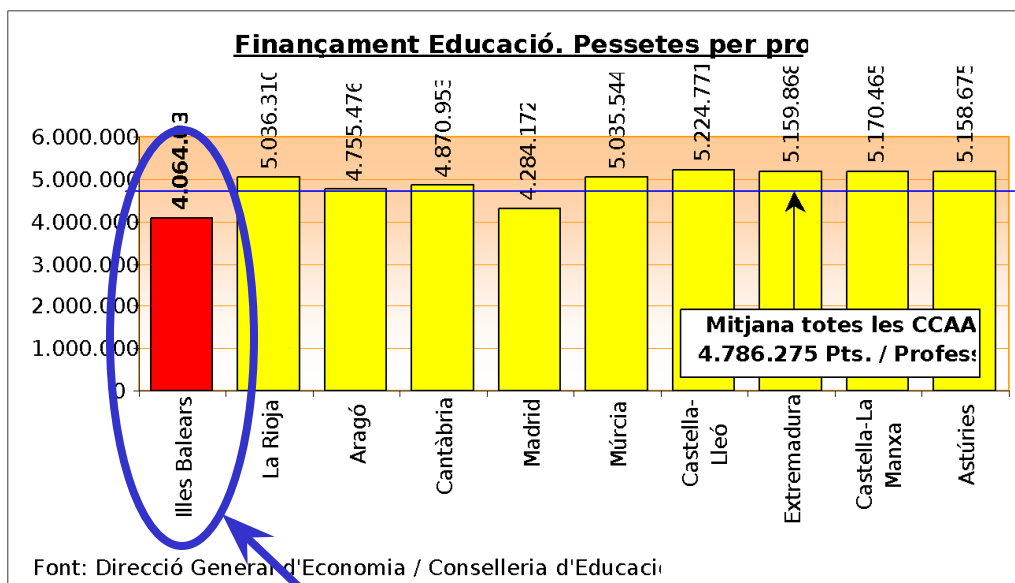
El resultat és que les Illes Balears són la Comunitat Autònoma que ha rebut un PITJOR FINANÇAMENT EN EDUCACIÓ. Les altres 9 Comunitats Autònomes presenten, en conjunt, un finançament superior.

Mirem, per exemple, el finançament de l'educació en PESSETES PER HABITANT (1998):

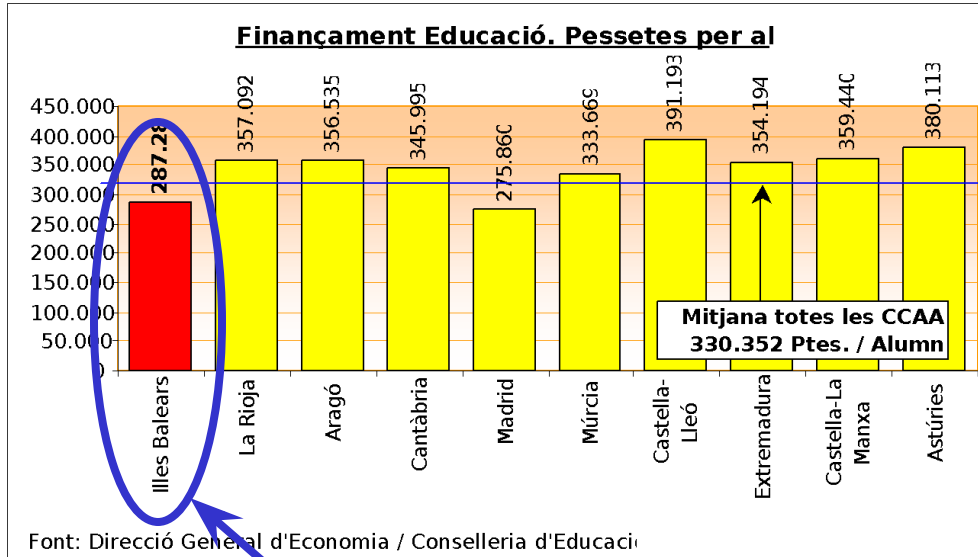
Les Illes Balears apareixen com la penúltima Comunitat Autònoma, amb una diferència respecte a la mitjana estatal de 9.040 ptes. (un 15,1% menys).

Si comptam el finançament en PESSETES PER PROFESSOR (1998):

Les Illes Balears són la darrera
Comunitat Autònoma, **722.238 ptes.**
menys que la mitjana estatal (15,1%
menys).

Si prenem com a referència les PESSETES PER ALUMNE (mitjana 95-99)...

Novament ens situam en penúltim
lloc, **43.069 ptes.** per alumne menys
que la mitjana estatal (13% menys).

Les conseqüències d'aquest pèssim finançament de l'educació a les Illes Balears són òbvies:

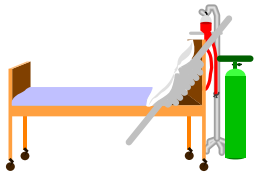
Les Illes Balears són la Comunitat Autònoma a on més creix la població escolar, a causa de la forta immigració, sense que això comporti una millora del finançament.

Els col·legis i instituts de les Illes Balears pateixen un greu problema de saturació, essent la Comunitat Autònoma amb més alumnes per aula.

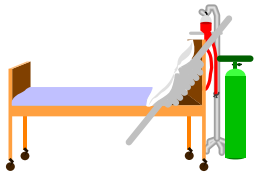
Les Illes Balears estan dins el grup de Comunitats Autònomes que encara no han rebut les competències en Sanitat. Son les Comunitats que anomenam "territori INSALUD".

**Segons la Memòria de l'INSALUD de 1999,
la mitjana de llits hospitalaris públics
(INSALUD + hospitals concertats) és de...**

3,7 llits per cada 1000 habitants

A les Illes Balears, l'índex és de...

2,9 llits per cada 1000 habitants

A la mateixa Memòria, s'indica que la mitjana de Recursos Humans al "territori INSALUD" és de...

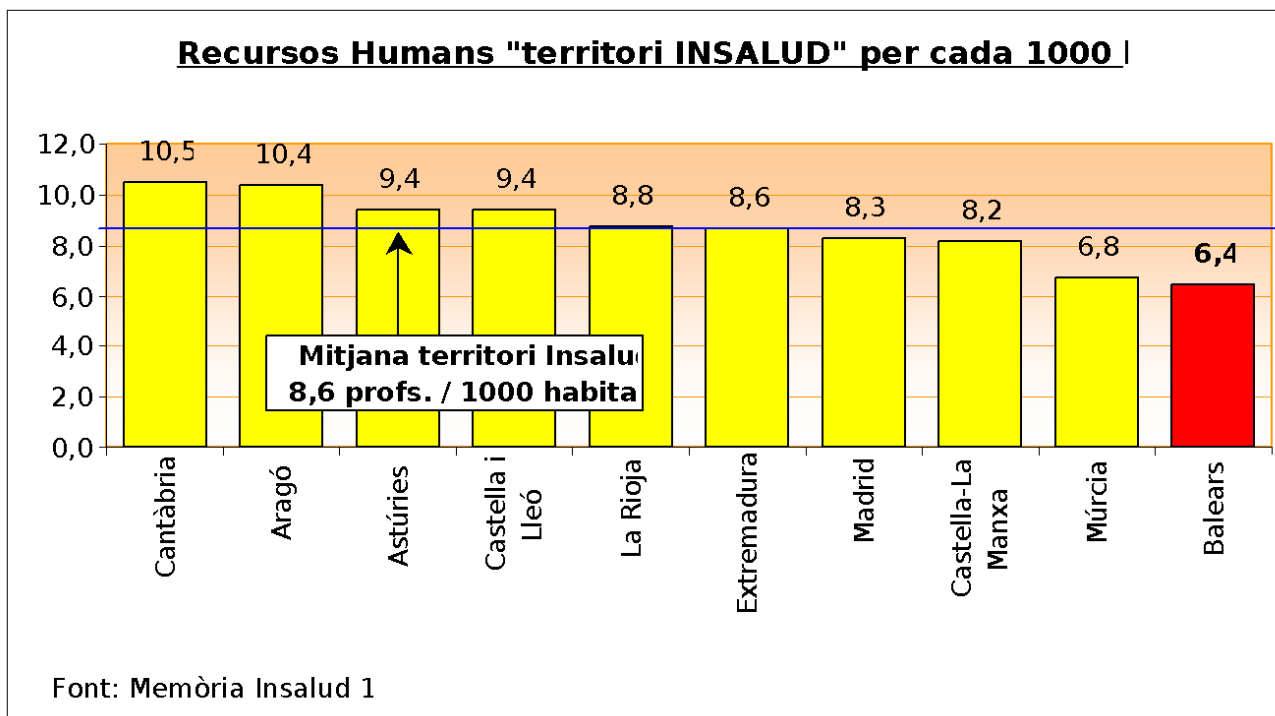
8,6 professionals per cada
1000 habitants

A les Illes Balears, l'índex és de...

6,4 professionals per cada
1000 habitants

...de manera que les Illes Balears quedam en el darrer lloc de tot el "territori INSALUD":

Finalment, observem la despesa per capita de l'INSALUD, sempre amb dades de 1999. La mitjana al territori de la seva competència és de...

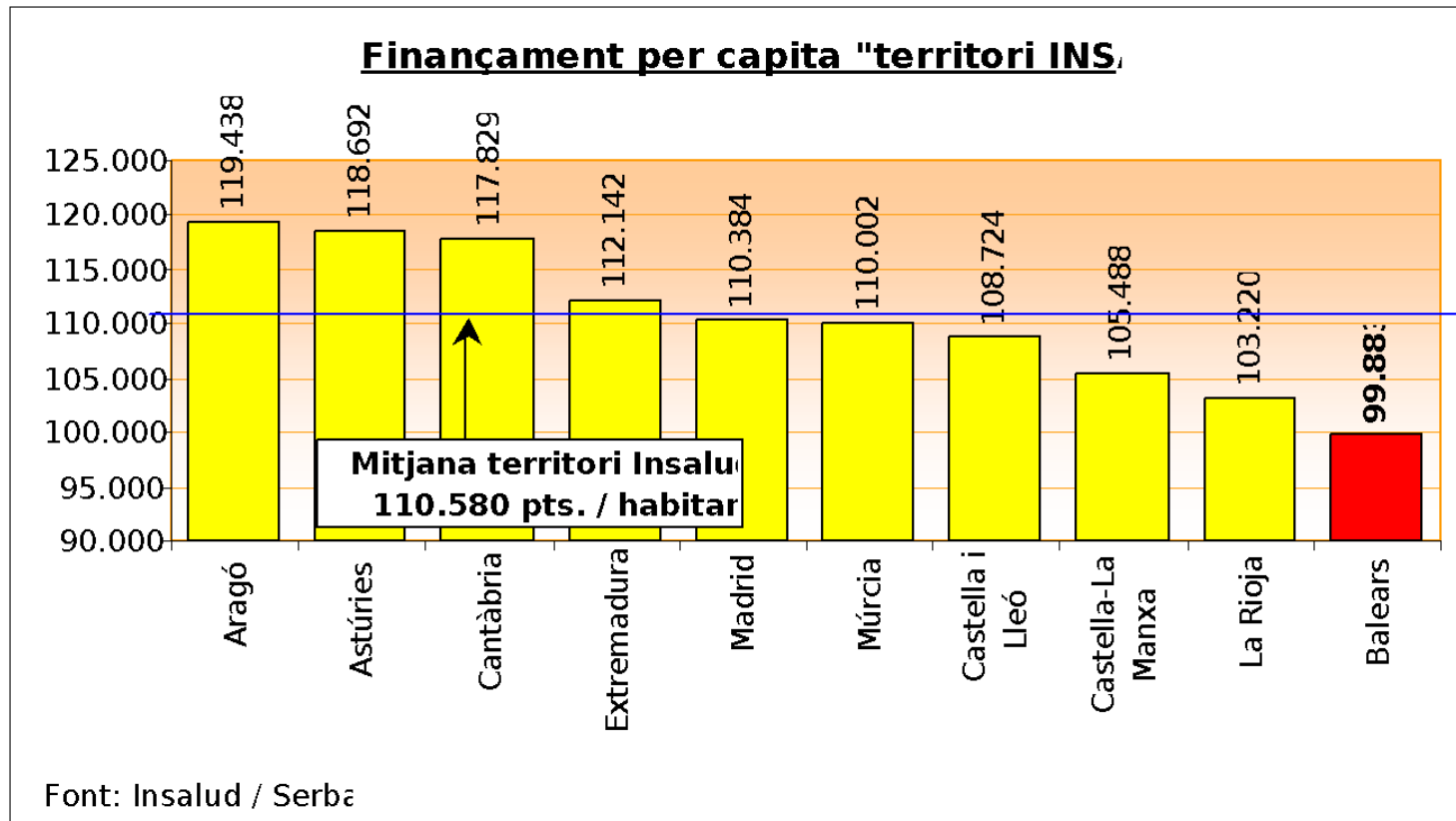
110.580 pts. per habitant

A les Illes Balears, la despesa és de...

99.883 pts. per habitant

...i novament les Illes Balears quedam en el darrer lloc:

En resum: tots els indicadors ens demostren que les Illes Balears són la Comunitat Autònoma que rep un menor finançament de l'estat en Sanitat i, en conseqüència, un pitjor servei en el sistema públic de salut.

La insostenible saturació del Servei d'Urgències de Son Dureta, i la pèssima dotació de recursos tecnològics als hospitals d'Eivissa i Menorca, cosa que obliga els pacients d'aquestes illes a freqüents i feixucs viatges a Mallorca, són només alguns exemples dels perjudicis que comporta aquest dèficit de recursos.

A map of the Balearic Islands, including Mallorca, Menorca, Ibiza, and Formentera, is shown against a background divided into four colored quadrants: red (top-left), green (top-right), blue (bottom-left), and brown (bottom-right). The map is rendered in a light gray tone with some darker shading to indicate terrain. The text "4. El finançament autonòmic" is overlaid in white, bold font across the center of the map.

4. El finançament autonòmic

Fins ara hem analitzat sobretot el finançament dels serveis bàsics de l'estat a les Illes Balears. I hem pogut comprovar fins a quin punt sofrim una autèntica espoliació fiscal.

Però els nostres problemes no s'acaben aquí. Encara ens queda parlar del finançament autonòmic, que és la despesa de l'estat per al manteniment de les institucions d'autogovern i la gestió de les competències transferides.

A l'estat espanyol, cada cinc anys es revisa el sistema de finançament de les Comunitats Autònomes.

Concretament, enguany s'ha establert el finançament per al quinquenni 2002-2006.

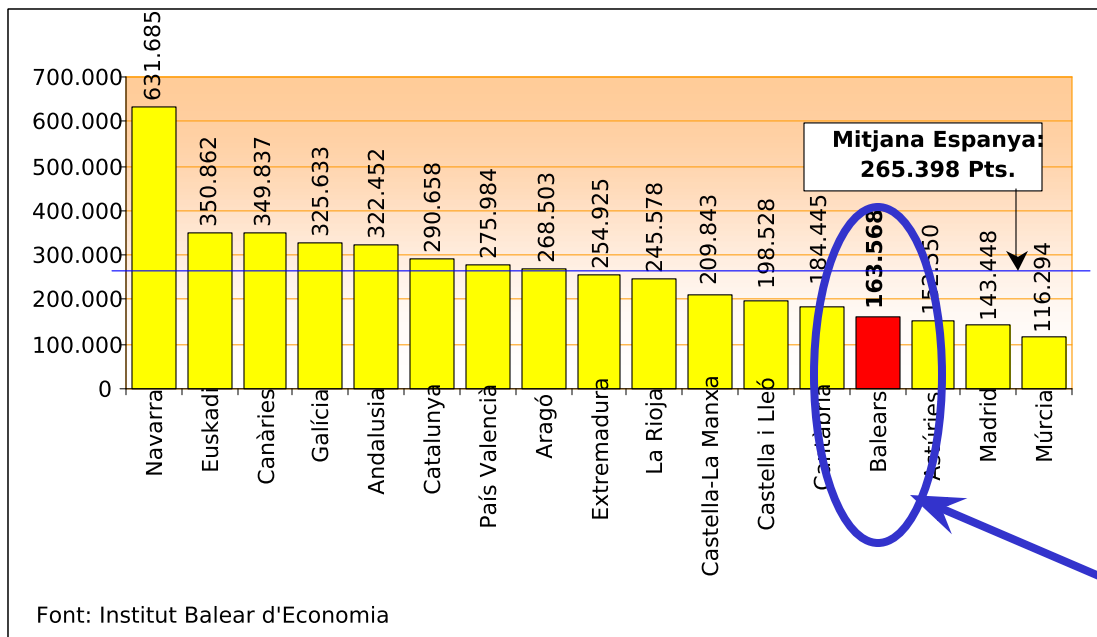
Més endavant parlarem d'aquest nou període. Abans, però, ens convé revisar les xifres del finançament autonòmic de les Illes Balears durant el període 1997-2001.

Les dades del Ministeri d'Administracions Públiques corresponents a 1999, mostren el següent finançament de les distintes Comunitats Autònomes:

CCAA	PRESSUPOST
Andalusia	2.355.546
Catalunya	1.804.272
País Valencià	1.122.283
Galícia	889.088
Madrid	738.085
Euskadi	736.964
Canàries	585.169
Castella i Lleó	493.950
Castella-La Manxa	362.230
Navarra	339.852
Aragó	318.672
Extremadura	273.681
Astúries	165.412
Múrcia	152.709
Balears	134.424
Cantàbria	97.475
La Rioja	65.122
(milions de ptes.)	

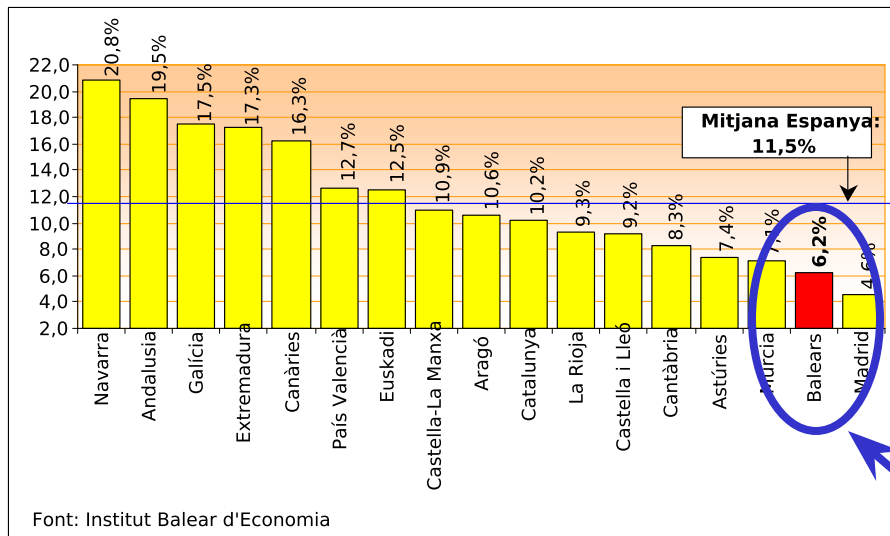
**Naturalment, aquestes
xifres "nues" no ens
permeten establir
comparacions. Mirem,
idò, d'establir unes
mesures
proporcionals.**

Si comptam el pressupost per capita (finançament per habitant)...

Les Illes Balears tenien, l'any 1999, un finançament per capita **101.830 ptes.** inferior a la mitjana estatal (un **38,4% menys**), essent els quarts per la cua.

I si prenem com a referència la riquesa generada per cada Comunitat Autònoma, o "Producte Interior Brut" (PIB)...

El resultat és que el pressupost de la CAIB sols representa un **6,2%** del seu PIB, cosa que ens situa en el penúltim lloc.

És evident, idò, que les Illes Balears han patit un finançament autonòmic molt baix durant el període 1997-2001.

¿Se solucionarà aquest dèficit amb el nou model de finançament autonòmic aprovat per al període 2002-2006?

La resposta és, clarament, que NO. El nou model de finançament comportarà un increment aproximat de 11.000 milions de pessetes anuals, però això és TOTALMENT INSUFICIENT PER COBRIR LES NECESSITATS ACTUALS.

El Govern Central, davall una aparença de negociació, ha imposat el nou model de finançament a les Comunitats Autònomes. No ha donat alternativa, ja que si una Comunitat decidia no entrar en la seva proposta, Madrid li hauria imposat un finançament pitjor, pràcticament sense cap millora respecte al pressupost anterior. El **PSM-ENTESA NACIONALISTA denuncia aquesta actitud del Govern Central, qualificable de xantatge polític, i en conseqüència manifestam el nostre **DESACORD** amb el nou model de finançament.**

Així les coses, és evident que no s'ha aconseguit, ni de bon tros, la SOLUCIÓ DEFINITIVA per a les greus mancances de finançament de les Illes Balears.

Com s'aconseguirà, idò, resoldre POSITIVAMENT el problema del dèficit en la balança fiscal i la insuficiència del finançament autonòmic?

5. SOLUCIONES

Les SOLUCIONS que proposa el PSM-ENTESA NACIONALISTA han quedat clarament exposades a les propostes de resolució que, el passat mes de juny, ha presentat el nostre Grup Parlamentari a la "Comissió de la Balança Fiscal de les Illes Balears amb l'Estat Espanyol" del Parlament de les Illes Balears.

A les 6 propostes presentades, bàsicament s'exigeix que el Govern de l'Estat corregeixi i compensi l'actual situació, a fi que els ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears siguem tractats en igualtat de condicions que els ciutadans de la resta de l'estat.

De totes les propostes, la més important de cara al futur és la número 3.

A LA MESA DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

El Grup Parlamentari PSM-Entesa Nacionalista presenta les següents propostes de resolució de la comissió no permanent de la Balança Fiscal de les Illes Balears amb l'Estat Espanyol del Parlament de les Illes Balears.

1. El Parlament de les Illes Balears constata que el dèficit de la balança fiscal de les Illes Balears amb l'Estat espanyol és desproporcionat i injust.
2. El Parlament de les Illes Balears exigeix que l'Estat corregeixi l'actual situació i compensi les Illes Balears garantint que la despesa per càpita en els serveis públics sigui bàsicament igual en tot l'Estat i que es tinguin en compte els usuaris de tot dels serveis públics.
3. El Parlament de les Illes Balears proposa com a model òptim de finançament autonòmic la generalització per a tot l'Estat del model de concert econòmic.
4. El Parlament de les Illes Balears constata un insuficient finançament estatal en matèria sanitària, educativa, medioambiental, de prestacions socials i d'infraestructures de transport a les Illes Balears.
5. El Parlament de les Illes Balears exigeix el compliment diligent per part de l'Estat de la Llei 30/1998, de 29 juliol, de Règim Especial de les Illes Balears i, en general, que adopti les mesures escaients per compensar els costos de la insularitat.
6. El Parlament de les Illes Balears insta al Govern de l'Estat a facilitar al Govern de les Illes Balears la documentació necessària per a elaborar un estudi sobre la balança fiscal a les Illes Balears

Palma, 31 de maig del 2001
EL DIPUTAT

Sgt. Antoni Alorda i Vilarrubias

3. El Parlament de les Illes Balears proposa com a model òptim de finançament autonòmic la generalització per a tot l'Estat del model de concert econòmic.

El Concert Econòmic és la fórmula de finançament autonòmic actualment vigent a Euskadi i Navarra. En què consisteix?

1. El Govern Autonòmic recapta i gestiona tots els impostos.

2. Cada any, el Govern Autonòmic entrega a l'estat una part dels impostos (l'anomenada "QUOTA GLOBAL**"), per contribuir al finançament d'una sèrie de despeses**

EI CONCERT ECONÒMIC SOLIDARI que nosaltres defensam, comportaria la participació de les Illes Balears, a través de la "Quota Global", en les següents despeses:

a) Les despeses que fa l'estat en la Comunitat Autònoma en aquelles competències no transferides (justícia, ordre públic, etc.).

b) Les despeses generals i "no territorialitzables" de l'estat: relacions exteriors (ambaixades, etc.), defensa, Casa Reial, etc.

c) La contribució solidària al finançament de les Comunitats Autònomes menys desenvolupades.

La quantitat de doblers de la QUOTA GLOBAL es calcula cada any de manera paccionada (si un any no hi ha acord entre les dues parts, es prorroga la situació anterior) entre el Govern Autonòmic i el Govern de l'Estat.

Si aquest fos el model aplicat a les Illes Balears, el Govern Autonòmic deixaria de ser un convidat de pedra a les negociacions sobre el finançament autonòmic, i parlaria de tu a tu amb el Govern Central, vetllant pels interessos dels ciutadans i ciutadanes de les Illes.

Per saber de què parlam, hem fet una simulació: què passaria si aplicàssim a les Illes Balears el mateix model de Concert Econòmic del País Basc?

En aquesta hipòtesi, suposam que les Iles Balears haurien assumit el màxim sostre competencial (el mateix, com a mínim, que el País Basc).

Per poder quantificar aquest exemple, hem pres com a referència les xifres de 1998.

Hem calculat que si s'aplicàs una fórmula semblant a la del Concert Econòmic del País Basc, a les Illes Balears ens correspondria una "Quota global" (traspàs anual a l'Estat) del 2,874% del total de doblers recaptats. El resultat seria el següent:

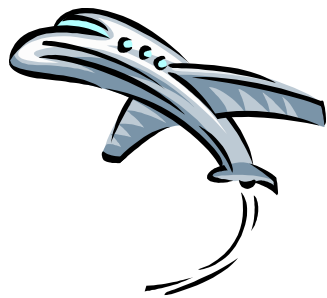
1. RECAPTACIÓ REAL DE 1998 (exclou cotitzacions a la Seguretat Social)

Concepte	Import (milions de pessetes)
Impostos directes.....	290.863
Impostos indirectes.....	280.833
Recaptació pròpia de la CAIB..	26.120
TOTAL.....	597.816

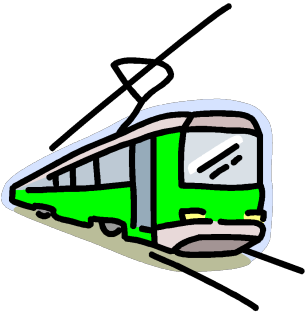
2. DESPESA HIPOTÈTICA 1998 (aplicant el Concert Econòmic)

Concepte	Import (milions de pessetes)
Quota global (2,874%) traspassada a l'Estat	52.462
Pressupost disponible de la Cpomunitat Autònoma de les Illes Balears	545.354

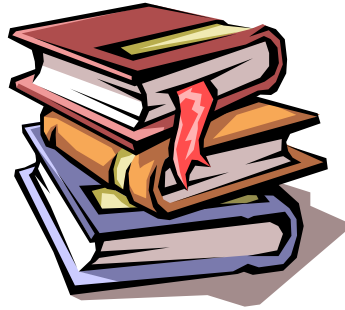
Segons aquesta hipòtesi, el Govern de les Illes Balears, a més del que actualment ja està fent, podria dur a terme, entre d'altres, totes aquestes iniciatives... I EN UN SOL ANY!

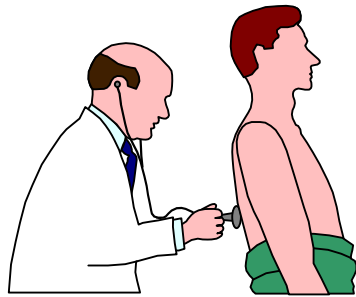
**TRANSPORT AERI:
9.000 milions de pta. per
subvencionar els viatges en
avió dels residents entre illes**

TREN:
30.000 milions de pta.
per construir nous trajectes
(Palma-UIB, Llevant, Aeroport...)

EDUCACIÓ:
12.000 milions de pta.
per construir 24 noves
escoles i instituts

SANITAT:
24.000 milions de pta.
Pla de reforma i moder-
nització de TOTS els
hospitals públics de les Balears

EI PSM-ENTESA NACIONALISTA,
considerant que el model del Concert
Econòmic és la solució òptima, justa,
solidària i definitiva per superar els
problemes de la balança fiscal i del
finançament autonòmic, proposa que
aquest model s'apliqui de forma
generalitzada per a totes les
Comunitats Autònomes de l'estat
espanyol.

EI PSM-ENTESA NACIONALISTA
defensarà amb fermesa aquesta
solució. El nostre compromís amb els
legítims interessos de la ciutadania de
les Illes Balears ens duu a convertir
aquesta reivindicació en un aspecte
prioritari de tota la nostra acció
política.

**No estam parlant de somnis. Parlam d'
un futur possible si aconseguim la
implicació activa de tota la societat de
les Illes Balears.**

**Des del PSM-ENTESA NACIONALISTA
feim una crida a agents socials, entitats
ciutadanes, sectors econòmics, i a tota
la societat civil en el seu conjunt, a
ajuntar esforços per aconseguir aquest
objectiu.**

Ajuda'ns a divulgar aquesta informació

JUNTS, HO PODEM ACONSEGUIR!

fent

país